

5.Колот А.М. Оптимізація системи матеріального стимулювання співробітників страхових компаній в Україні / К.С. Гук, В.Ф. Грищенко // Вісник Сумськ. держ. ун-ту. Серія: Економіка. – 2009. – №1. – С. 149-160.

6.Менеджмент трудової активності працівників підприємства / М.А. Коваленко, І.І. Грузнов, Л.Є. Сухомлин. – Херсон: Олди-плюс, 2006. – 288 с.

7.Кредісов А.І. Менеджмент для керівників / А.І. Кредісов, Є.Г. Панченко, В.А. Кредісов. – К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. – 556 с.

8.Мескон М., Альберт М., Хедуори Ф. Основы менеджмента [Электронный ресурс] / Е. Власова, Т. Копачевская // Управление персоналом. – 2011. – №10. – Режим доступа: <http://www.top-personal.ru/issue.html?2402>.

9.Менеджмент / За ред. С.Ф. Покропивного. – К.: ЦУЛ, 2003. – 248 с.

10.Нефедова К. Мотивация или мотивирование? Вот в чем вопрос! [Электронный ресурс] / К. Нефедова // Управление персоналом. – 2008. – №17. – Режим доступа: <http://www.top-personal.ru/issue.html?1728>.

11.Мотиваційний портрет офісу [Електронний ресурс] / Крамаренко В.І., // Інтернет-портал «ТРУД»: робота в Києві та Україні. – 2009. – 14 жовтня. – Режим доступу: http://www.trud.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=174335&cat_id=52834.

12.Робінс С.П. Основы менеджменту / С.П. Робінс, Д.А. Де Ченцо; пер. з англ. А.Олійник. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – 671 с.

Отримано 22.03.2013

УДК 330.1

К.Г.НАУМІК, канд. екон. наук

Харківський національний економічний університет

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розкриваються положення концепції державного стимулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності. Розглянуто взаємозв'язок процесів економічного розвитку та розвитку комунікаційної діяльності на кожному етапі концепції, визначено пріоритети державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності.

Раскрываются положения концепции государственного стимулирования развития сферы коммуникационной деятельности. Рассмотрена взаимосвязь процессов экономического развития и развития коммуникационной деятельности на каждом этапе концепции, определены приоритеты государственного регулирования развития сферы коммуникационной деятельности.

The concept of state regulation of the sphere of communication activities is described in the article. The relationship of economic development and the development of the sphere of communication activities is examined at each stage of the concept, priorities of state regulation of the sphere of communication activities are defined.

Ключові слова: концепція, сфера комунікаційної діяльності, розвиток, державне регулювання.

Інформаційне суспільство характеризується збільшенням ролі інформації й знань і частки інформаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, створенням глобального інформаційного прос-

тору. Основні завдання розширення комунікаційного простору полягають у забезпеченні ефективної інформаційної взаємодії людей, розширення доступу до світових інформаційних ресурсів і задоволення соціальних і особистісних потреб в інформаційних продуктах і послугах. Особливість української економіки – інтенсивна трансформація однієї соціально-економічної системи в іншу – зумовлює особливості входу України в глобальний інформаційно-комунікаційний простір. Засадами українських реформ ізпочатку стали саморегуляція та саморозвиток ринкової системи, але практика становлення ринкової економіки показала, що для ефективного впровадження реформ необхідно втручання держави. Таким чином, державне регулювання й стимулювання прогресивних процесів є актуальним напрямом дослідження.

Одним з головних пріоритетів України, визначених Законом України "Про Основні принципи розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" [1], є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, у якому кожний має можливість створювати й накопичувати інформацію й знання, мати до них вільний доступ, користуватися й обмінюватися даними, умови, що надають можливості кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному й особистісному розвитку, підвищуючи якість життя. Також за роки незалежності в Україні було прийнято ряд нормативних актів, в яких визначено пріоритети розвитку країни. Так, «Стратегією інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [2] передбачений розвиток інноваційної інфраструктури, що потребує всебічної державної підтримки; всіма випускниками шкіл оволодіння комп'ютерною грамотністю, включаючи вміння користуватися Інтернетом. Згідно із державною стратегією «інноваційна діяльність охопить всі сфери економіки і суспільного життя», тому законом передбачено «створення ефективної централізованої державної системи координації інноваційного розвитку економіки». Стратегією розвитку України у період до 2020 року запланований результат – поглиблення процесу інформатизації суспільства, формування сучасної інформаційно-комунікаційної інфраструктури країни з метою використання можливостей інформатизації для підвищення добробуту громадян і стимулювання росту економіки». Таким чином, узагальнюючи офіційні завдання в стратегічному аспекті можливо виділити акценти – регулювання розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури, компетентності та культури з метою стимулювання росту інноваційної економіки. Державне регулювання економікою є функцією державного управління [3]. Автори справедливо зауважують [5, 10-14], що у нашій країні досвід показав, що відмова від

державного регулювання процесу соціально-економічного розвитку спричинює кризу, та довів, що нерегульований ринок не здатний розв'язати проблеми розвитку економіки та соціальної сфери, зокрема створення і підтримки об'єктів інфраструктури. Державне регулювання є головним регулятором поведінки цивілізованого бізнесу і створює умови для відносного нівелювання соціальної нерівності населення країни [5, с. 306]. Але протилежною є економічна парадигма, що стверджує, що державне керування натрапляє на внутрішнє протиріччя, оскільки з погляду сучасної економічної теорії втручання держави повинна бути мінімізованим, усі основні функції повинні по можливості виконуватися на конкурентних початках, регулюватися переважно ринковими силами

На наш погляд, забезпечення процесу економічної стабільності та зростання в Україні можливо за умови спрямованості першочергових дій держави не на вирішення поточних, а стратегічних завдань суспільства. Це підтверджено багатьма дослідниками, зокрема відзначається у роботах [4, 9, 12]. Отже, засадничою основою державної економічної політики мають бути стратегічні орієнтири, розробки програм, концепції. Концепція (лат. *conceptio* – розуміння) – система поглядів на певні процеси; спосіб розуміння, трактування певних явищ. Дослідники проблем державного регулювання економіки спираються на декілька сучасних концепцій. Так, багато вчених [4-7, 12] зауважують про зміну парадигми, у рамках якої держава й державне регулювання починає розглядатися зовсім в іншому аспекті – формується концепція нового державного менеджменту. Концепція держави як соціо-кібернетичної системи звертає увагу на те, що світ змінюється убік ускладнення. Соціально-економічна система стає з кожним роком усе більш складною і динамічною, різнобічною за своєю природою [8]. Для регулювання соціально-економічних процесів устояні інститути й структури стають непридатними. Вплив концепції інформаційного суспільства й прогрес у розвитку інформаційних технологій призвели до формування концепції віртуальної держави [10, 12, 13]. Згідно з нею, більша частина взаємодій з урядовими органами може протікати на високотехнологічній основі із застосуванням можливостей комп'ютерної техніки. Тобто крапкою взаємодій виступає урядовий портал.

Для виконання поставлених завдань на державному рівні автор вважає необхідним розкрити концептуальні положення державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності.

Концепція державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності викладена автором у вигляді положень, які містять базові твердження та взаємопов'язані між собою. Композиція концепції зображена на рис.1.

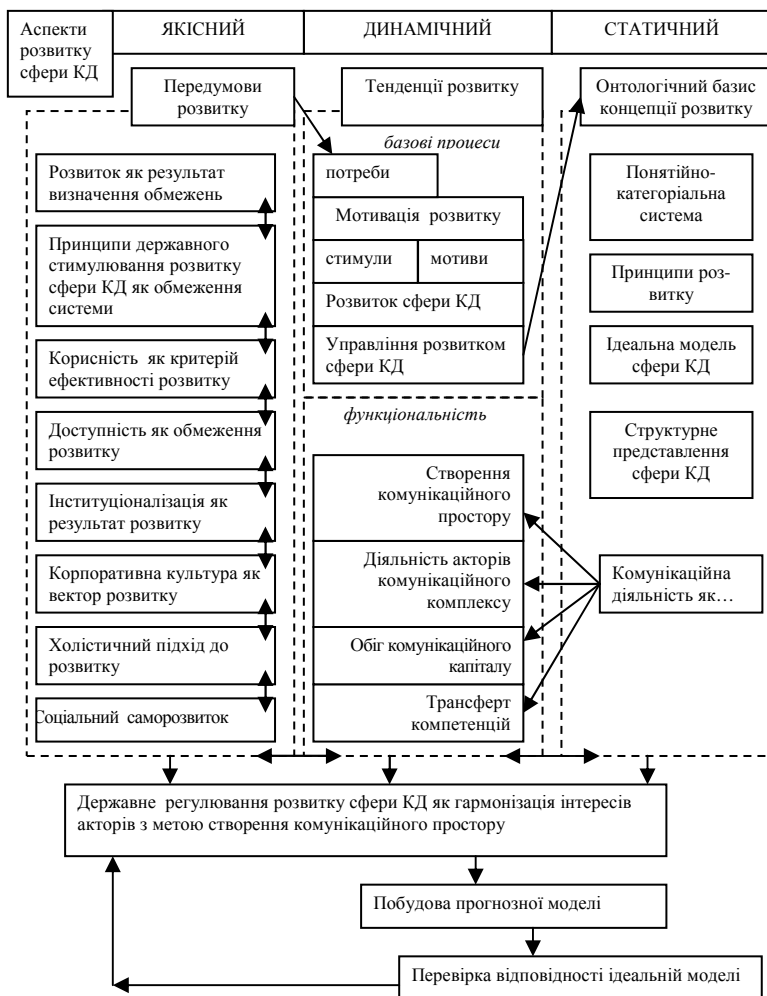

Рис.1 – Композиція концепції державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності

Положення 1. Теоретико-методологічний базис державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності заснований на відповідній картині світу, понятійно-категоріальній системі комплексного поняття «державне регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності», базових принципах системного підходу, економіки, праксеології

та нелінійних динамічних систем, соціально-економічних умовах інформаційного суспільства.

Положення 2. Розвиток сфери комунікаційної діяльності пропонується розглядати у статичній формі (стан взаємодії елементів системи), динамічній формі (процес формування/порушення зв'язків системи) та якісній формі (змістовне наповнення елементів та зв'язків системи, характерні особливості та принципи). Даний підхід дозволяє в режимі моніторингу удосконалювати державне регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності.

Положення 3. Розвиток сфери комунікаційної діяльності – це комплексне впровадження принципів: визначення обмежень, які регулюють параметри елементів системи комунікаційна діяльність та надання доступності для обмеження розвитку. Життєдіяльність системи забезпечується принципом розумної корисності як системоутворюючим фактором в умовах нелінійного порядку взаємодії елементів.

Положення 4. Сутнісною формою прояву розвитку сфери комунікаційної діяльності є створення мережної системи реалізації соціально-економічних процесів на національному рівні, яка заснована на принципі зворотної афферентації. Діяльність мережної системи забезпечується процесом інституціоналізації та обмеження свободи акторів певними функціями, які визначаються змістом поняття комунікаційна діяльність.

Положення 5. Внутрішнє структурування комунікаційного комплексу реалізується через формування гармонії композиції взаємодії акторів відповідно системоорганізуючого фактору. В мережах комунікаційного комплексу відбувається співвіднесення комунікаційного капіталу, компетенцій і потреб акторів, мотивація їх діяльності через стимули та мотиви.

Положення 6. Розвиток сфери комунікаційної діяльності реалізується через проведення узгоджених трансформацій (динамічного структурування) соціально-економічної системи з метою розвитку характеристик суб'єктів: компетенцій, потреб, мотивів діяльності.

Положення 7. Сутність задач державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності та зміст управління розвитком сфери комунікаційної діяльності повинні реалізовуватися через розкриття змісту актуальних потреб національної соціально-економічної системи.

Положення 8. Поетапне підпорядкування діяльності суб'єктів господарювання вимогам комунікаційного комплексу утворює єдину відкриту самоорганізовану соціально-економічну систему, засновану на гармонії можливостей та очікувань учасників, та регульовану базовими принципами економіки, праксеології та нелінійних динамічних систем, соціально-економічними умовами інформаційного суспільства.

Положення 9. Прояв самоорганізованості суб'єктів забезпечується ефектом синергії потенціалів в контурі системи організації розвитку сфери комунікаційної діяльності. Зростання потенціалу забезпечується звуженням зони компромісів між автономією відокремлених акторів й параметрами цілісності комунікаційного комплексу на підґрунті поширення знань про параметри комунікаційного комплексу.

Положення 10. Модель організації державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності заснована на поєднанні процесного та структурного підходів, принципах методології реінженірингу бізнес-процесів та побудови референтних моделей. Природа розвитку сфери комунікаційної діяльності зумовлює передбачення точок біфуркації та проектування циклів розвитку системи державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності.

Положення 11. Організація стратегічного управління зводиться до забезпечення можливості оновлення функцій комунікаційного комплексу відповідно до потреб зовнішнього середовища. Стратегія розвитку сфери комунікаційної діяльності це оптимізація параметрів композиції комунікаційного комплексу.

Положення 12. Головною метою розвитку сфери комунікаційної діяльності є випереджальне створення ефективної композиції параметрів комунікаційного комплексу.

Положення 13. Залучення суб'єктів до розвитку сфери комунікаційної діяльності повинно відбуватися в залежності від спроможності забезпечити відповідність параметрів трансформаційних змін окремих акторів й комунікаційної структури в цілому.

Положення 14. Формування та розвиток сфери комунікаційної діяльності вимагає випереджаючого системного моделювання та прогнозування результатів. Основу відповідного моделювання складає виділення аналітичних функцій в інформаційних системах акторів сфери комунікаційної діяльності.

Положення 15. Створення ефективної системи компетенції акторів полягає в обмеженні ступенів свободи учасників через накладання певних обмежень в поєднанні з впровадженням до контуру управління інформації про комунікаційний капітал та засоби оптимізації компетенцій з метою синергії і максимізації використання інформації.

Відповідно до першого положення концепції розвинення соціально-економічних умов життєдіяльності та формування етапу економіки знань й інформаційного суспільства зумовили актуальність розробки принципово нового підходу до розуміння соціально-економічних процесів, а саме виокремлення їх комунікаційної складової. Як наслідок, стає необхідним обґрунтування концепції державного регулювання розвитку

сфери комунікаційної діяльності в аспекті умов інформаційного суспільства. Дане завдання пов'язано із рядом певних проблем та факторів: необмежені об'єми інформації та потреба штучного їх обмеження для прийняття управлінського рішення, обмежена раціональність економічної поведінки акторів (дослідження Г.Саймона); вплив інститутів на ефективність діяльності акторів (теорія інституціоналізму); прямий зв'язок між економічною ефективністю (або результативністю) діяльності агентів та витратами на їх комунікаційну діяльність; включеність держави в міжнародні відносини та потреба узгодження зовнішньоекономічної інтеграції та внутрішнього протекціонізму.

Друге положення визначає, що сферу комунікаційної діяльності можливо розділити на внутрішню і зовнішню за певними рівнями-критеріями. Критерії розподілу, а саме рівні системи «сфера комунікаційної діяльності» та їх внутрішній і зовнішній аспекти зображено на рис.2. Стрілками позначено напрями основного формуючого впливу, первинним визначальним фактором вказано особистість.

РІВЕНЬ (СУБ'ЄКТ)	ВНУТРІШНІЙ	ЗОВНІШНІЙ
Національний (Держава)	Соціально-економічний простір України	Міжнаціональні відносини
↓		
Інституціональний (Актор, суб'єкт)	Внутрішня середа організації (інституціональний рівень)	Мезорівень взаємодії
↓		
Особистісний (громадянин-працівник)	Соціально-психологічний портрет	Імідж та міжособисті відносини

Рис. 2 – Взаємозв'язок рівнів системи «сфера комунікаційної діяльності»

У свою чергу, цілісність системи «державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності» забезпечується діалектичним зв'язком її елементів та взаємообумовленістю рівнів системи «сфера комунікаційної діяльності». Відповідно триаді діалектиці Гегеля «теза → антитеза → синтез» діалектичний розвиток елементів системи «державного стимулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності» зображено в табл.1.

Діалектична тенденція розвитку системи сфери комунікаційної діяльності дозволяє прогнозувати активізацію певних умов та характерних принципів, таких як посилення цензури, перерозподіл власності, домінування розумної корисності та обмеженого егоїзму. Дослідники визна-

чають початок нового періоду контрмодерну, який повинен характеризуватися економічною консервативністю, обов'язковою нерівністю (переходом з екстенсивного до інтенсивного росту, пошук схем акумуляції та економії).

Таблиця 1 – Діалектичність розвитку елементів системи
«державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності»

Сфера знання	теза →	синтез	← антитеза	
Прийняття рішення	Так	Не знаю	Ні	
Фізика	Позитрон	Позитроній	Електрон	
Біологія	Чоловічі гамети	Зігота	Жіночі гамети	
Комунікативна діяльність елементи системи	Структура	Особистість	Кероване об'єднання (колектив)	Група
	Зв'язки	Вертикаль влади	Мережна система	Горизонталь влади
	Зв'язки	Моно-Моно -один	Communico - Комуніко – робити загальним, зв'язок	Poly-Полі-багато
	принципи	Відсутність інформації	Цензура	Надлишок інформації
	принципи	Модерн	Контрмодерн	Постмодерн
	принципи	Протекціонізм	Перерозподіл	Міжнародна інтеграція
	принципи	Егоїзм	Обмежений егоїзм, розумна корисність	Альтруїзм
			Ідея рівноваги	

Третє положення полягає в тому, що державне регулювання розвитку комунікаційної діяльності вимагає встановлення обмежень щодо відбору, інтеграції й вилучення елементів комунікаційної діяльності. Теорія функціональних систем К.Анохіна констатує наявність системо-організуючого фактора, який визначає утворення кооперативних відношень між компонентами системи, що містять функціонально корисний результат. Дане утворення стає можливим, якщо система перманентно обирає «ступені свободи» кожного системного елементу. Таким чином, зворотна аферентація в результаті виробляє реорганізований ефект щодо взаємовідношень між системою компонентів. Механізм функціональної системи забезпечує безперервну самоорганізацію і пластичну адаптацію у відношенні до змін зовнішнього середовища. Розкриємо ключові елементи механізму функціональної системи в аспекті «державне стимулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності» (табл. 2).

Залишається проблемою практичного впровадження теорії випереджаючого відображення дійсності – науковий підсумок, здійснений Анохіним з метою розкриття характеру життєвої активності організму.

Швидкість хімічних реакцій організму забезпечує випередження ним розгортання послідовних, що багато разів повторюються, зовнішніх впливів; організм набуває можливості відображати в мікроінтервалах часу своїх реакцій послідовність подій зовнішнього світу, які за самою своєю природою розгортаються в макроінтервалах часу. Аналогічно система державного стимулювання розвитку комунікаційної діяльності повинна мати спроможність швидко реагувати на стимули зовнішнього середовища. Тому розробка саме механізмів, дозволяючих забезпечити швидкість та адекватність реакції апарату державного управління є актуальним напрямом розвитку механізмів державного стимулювання діяльнісних процесів. Державне регулювання як поведінковий акт може здійснюватися по-різному залежно від поточних політичних, соціальних та економічних умов, тобто ситуація визначає характер дії.

Таблиця 2 – Елементи механізму функціональної системи в аспекті «державне стимулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності»

Елементи механізму класичної функціональної системи	Механізм системи «державне регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності»
Афферентний синтез	Формування цілі державного стимулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності, управління нею: визначення потреб та мотивації, дослідження впливу факторів конкретної ситуації та середовища; аналіз досвіду; обґрунтування та вибір стимулів.
Прийняття рішення	Прийняття рішення щодо впровадження державної програми стимулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності
Акцептор результатів дії	Передбачення та оцінка результатів дії, що формуються на основі попереднього досвіду в результаті афферентного синтезу і ухвалення рішення до дії
Програма дії	Реалізація державної програми стимулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності
Результат дії	Конкретний ефект
Зворотна афферентація, яка містить усі параметри результату	Моніторинг - постійне звірення дії зі спочатку заданої програмою
Порівняння реальних результатів з тими, які передбачувались наперед в акцепторі результатів дії	Порівняльний кількісний та якісний аналіз

Четверте положення проілюстроване тим, що структура центральних органів влади в Україні складається із законотворчої (Верховна Рада України), виконавчої (Кабінет Міністрів України) та судової влади (Конституційний суд та суди загальної юрисдикції), таким чином існуюча система впливу обмежує формування й розвиток сфери комунікаційної діяльності мінімум трьома гілками влади. Законотворчі органи влади

реалізують в даній системі функції створення ідеальної моделі сфери комунікаційної діяльності та розробки програми її реалізації, виконавчі органи влади реалізують програму та контролюють даний процес, виконують функцію соціалізації, надаючи зворотній зв'язок, судова влада регулює взаємовідносини між акторами, примушує до виконання завдань програми.

Основу п'ятого положення складає ідея, що процес розвитку сфери комунікаційної діяльності заснований на гармонії між комунікаційним капіталом та потребами соціально-економічної системи. Досягнення гармонії відбувається періодично на основі переформування композиції системи, може відбуватися як еволюційним так й біфуркаційним шляхом. Постійність комунікаційної діяльності певних акторів зумовлює потребу їх зближення та можливу зміну композиції системи. Критерієм гармонізації можна вважати вибір оптимальних для всіх суб'єктів господарювання цільових орієнтирів. Усвідомлення та прийняття композиції комунікаційного комплексу через формування відповідних компетенцій та культури дозволяє будувати прогностичну модель розвитку сфери комунікаційної діяльності.

Відповідно до шостого положення спіральний характер розвитку та діалектичний принцип розвитку пов'язані з тим, що будь який розвиток містить в собі рецидиви та деградацію. Будь-яка з таких змін приводить до якісної трансформації системи в цілому.

У свою чергу механізм динамічного структурування містить можливість самостійного визначення завдань учасниками системи розвитку сфери комунікаційної діяльності з орієнтацією на системоутворюючий фактор. Одночасно виникає послідовна взаємозалежність між акторами, яка підпорядковується принципу діалектичного розвитку та гармонізації, закономірному чергуванню крайніх станів із тенденцією до гармонії.

Сьоме положення зазначає, що управління розвитком сфери комунікаційної діяльності слід спрямовувати одночасно як й на еволюційний шлях, так і на біфуркаційний. Зміна композиції сфери комунікаційної діяльності приводить до зміни параметрів взаємодії, як наслідок змінюються й параметри механізму управління. Встановлення балансу між централізацією та децентралізацією управління здійснюється на основі принципу самоорганізації розвитку та встановлення принципів-обмежень (контуру) управління, додатковою задачею постає визначення інструментів управління розвитком сфери комунікаційної діяльності. Використовуючи функціональний підхід, визначимо зміст управління розвитком як визначення змісту функцій управління. Вважаючи триаспектний підхід щодо розвитку, динамічний характер розвитку відображено через співвіднесення змісту функцій з етапами державного регулю-

вання розвитку сфери комунікаційної діяльності. Розкриваючи зміст управління слід приймати до уваги як множинність трактування поняття розвитку, так і багатоваріантність виділення етапів розвитку.

Восьме положення присвячене тому, що особливістю розвитку сфери комунікаційної діяльності є створення комунікаційного комплексу, який поєднує істотні елементи системи розвитку сфери комунікаційної діяльності. Відображення сутності композиції комунікаційного комплексу можливо на основі її формалізації. Потреба у формалізації комплексних взаємопов'язаних системних елементів зумовлює використання холістичного підходу, який розглядає кожен елемент як систему системи. Забезпечення синергетичного ефекту та підтримка життєдіяльності комунікаційного комплексу заснована на відповідній композиції його ідеальної моделі. Композиція ідеальної моделі комунікаційного комплексу базується на холістичному (цілісному) підході й виділенні потенційних точок біфуркації. Основою формування моделі стає характеристики комунікаційного капіталу, компетенції, основний вид діяльності акторів ідеї Леонт'єва.

Дев'яте і десяте положення визначають особливості природи розвитку сфери комунікаційної діяльності та описують особливості її самоорганізованості.

Стратегічний аспект державного регулювання сфери комунікаційної діяльності визначено одинадцятим, дванадцятим, тринадцятим та чотирнадцятим положеннями. Автором робиться акцент на формулювання мети розвитку сфери комунікаційної діяльності, визначення особливостей організації стратегічного управління, обов'язковим вважається прогнозування на основі випереджаючого моделювання.

П'ятнадцяте положення засноване на актуальності певних компетенцій необхідних для розвитку сфери комунікаційної діяльності, яка охоплює інформацію та телекомунікації. Визначення сукупності певних знань та навичок паралельно із створенням єдиної інформаційної бази є однією із умов підвищення ефективності функціонування сфери комунікаційної діяльності.

1. Закон України від 9 січня 2007 р. №537-V «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки».

2. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів // http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=46017&showHidden=1.

3. Найважливіші функції держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.anodonta.com.ua/study/1.html> – Назва з титул. Екрана.

4. Новий формат стратегії і тактики соціально-економічного розвитку України: людина, громада, держава. – К.: Вид. дім «Корпорація», 2005. – 384 с.

5. Національна економіка / [О.П. Тищенко, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін.]; за заг. ред. А.Г. Савченка. – К.: КНЕУ, 2011. – 646 с.

6.Павліха Н.В. Концептуальні засади управління сталим розвитком просторових систем / Н.В. Павліха. – Луцьк: Надстир'я, 2005. – 60 с.

7.Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку / За ред. З.С. Варналія. – К.: Знання України, 2005. – 498 с.

8.Роль держави у довгостроковому економічному зростанні / За ред. д-ра екон. наук Б.С. Кваснюка. – К.: Ін-т екон. прогноз., Х.: Форт, 2003. – 424 с.

9.Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь / За заг. ред. В.М. Гейця [та ін.]. – К.: НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с.

10.Степаненко С.В. Інституціональний аналіз економічних систем (проблеми методології) / С.В. Степаненко. – К.: КНЕУ, 2008. – 312 с.

11.Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки / Стеченко Д. М. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 262 с

12.Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: В 3 т. – Т. 3: Конкурентоспроможність української економіки / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семіноженка, чл.-кор. НАН України Б.С. Квасюка. – К.: Фенікс, 2007. – 556 с.

13.Чухно А.А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України / Чухно А. А. – К.: Логос, 2003. – 632 с.

14.Швайка Л.А. Державне регулювання економіки / Швайка Л.А. – К.: Знання, 2008. – 462 с.

Отримано 21.03.2013

УДК 65.012.8

В.Н.БАБАЕВ, д-р наук гос. управл., Т.В.МОМОТ, д-р екон. наук,
М.Н.ПЕРЕСЫПКИН

Харьковская национальная академия городского хозяйства

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ В УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Рассматривается понятие «экономическая безопасность высших учебных заведений». Акцентируется внимание на необходимости разработки системы оценки уровня экономической безопасности и общей концепции обеспечения экономической безопасности вузов на основе максимального использования потенциала системы высшего образования.

Розглядається поняття «економічна безпека вищих навчальних закладів». Акцентується увага на необхідності розробки системи оцінки рівня економічної безпеки та загальної концепції забезпечення економічної безпеки вузів на основі максимального використання потенціалу системи вищої освіти.

The article is devoted to the concept of "economic security of institutions of higher education". The emphasis is placed on the necessity of the evaluation system of economic security development and the general concept of economic security of the institutions on the basis of the potential of higher education maximization.

Ключевые слова: экономическая безопасность, высшие учебные заведения, рейтинговая оценка уровня экономической безопасности, потенциал высшего образования.

Динамичний характер розвитку сфер общественної життєдіяльності, вызваних глобалізацією, розпространенням інформаційних